

tribuna Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Redacția și ad-
ministratia Arad
Bulevard. Regina
Maria 10. Etaj I.

Anul VI. — N-rul 9

Apare de două ori pe lună sub conducerea unui comitet

Arad, 14 Aprilie 1929.

Marea manifestație politică a partidului național-liberal la Arad.

Reprezentanții comunelor din întreg județul iau parte la întrunire

-- Declarațiile D-lui C. ARGETOIANU --

Prin optarea dlui Clcio-Popp — ales și la Cameră și la Senat — pentru mandatul de deputat, grație căruia a fost ales președinte al Camerii, a rămas vacant un loc de senator. Alegerile parțiale trebuiau să aibă loc la 20 Februarie trecut. Guvernul din motive cu dedesupturi electorale, dar sub pretextul că larna, prea aspră, ar împiedica pe alegători să meargă la vot, a amânat alegerile parțiale pentru 14 Aprilie. Larna însă nu l-a împiedecat să facă alegeri pentru consiliul județean la 28 Februarie.

Se cunoaște rezultatul acestor alegeri în cari lista partidului liberal a avut un număr de voturi de cinci ori mai mare decât în Decembrie trecut; și puțin l-a lipsit să câștige cinciimea.

În fața acestei îndrăznețe manifestări a alegătorilor pentru reprezentanții partidului liberal — numai după câteva luni de „binefăcătoare” guvernare național-tărănistă — se impunea ca o datorie pentru partid să-și pună candidat pentru alegerile parțiale de la Senat. Și am pus candidatura părintelui Dr. Gh. Ciuhandu.

Reprezentanții Centrului.

Încă înainte de plecarea sa în străinătate, Dl Vintilă Brătianu s'a exprimat elogios la adresa organizației din Arad, pentru succesul obținut la alegerile județene, atât la clubul central din București, în fața reprezentanților tuturor organizațiilor din țară, cât și în particular, directorilor organizației noastre Dl dr. M. Mărcuș și prof. Dr. D. Manolescu.

Dsa ar fi voit să vină personal în Arad dar, survenind plecarea în străinătate, a rugat pe Dnul I. G. Duca, C. Argetoianu, C. Angelescu și N. Săveanu să-l reprezinte.

În ultimul moment, Dl. I. G. Duca și-a exprimat regretul că nu poate veni fiind bolnav la Răcăciuni, în Moldova.

Pe de altă parte, ținând seama de nevoile și de lipsa de timp a populației locale, am anulat cele două întruniri proiectate pentru Luni 8 Aprilie c. în două comune fruntașe din județ, întruniri la care urma să ia parte și dlul C. Angelescu și N. Săveanu, foști miniștri, cari își anunșaseră sosirea pentru Luni dimineața. Am anunșat din timp pe distinșii oaspeți să nu se mai obosească și așteptăm alt moment prielnic pentru a ne bucura de prezența or în mijlocul nostru.

Sosirea Dlui C. Argetoianu.

Sâmbătă noaptea la 12 1/2, a sosit cu acceleratul de București, venind dela Craiova, Dl. Argetoianu, fost ministru de domenii în ultimul guvern liberal și unul dintre cei mai intimi colaboratori ai șefului partidului liberal. Dsa a venit însoțit de dlul Virgil Slăvescu și Avram Nicolau din Timișoara.

A fost întâmpinat la gară de fruntașii organizației noastre, dlul: Dr. M. Mărcuș, Prof. Dr. D. Manolescu — sosit cu o zi înainte din București — Dr. I. Ursu, precum și de dlul Nasta, Pleș, N. Păușești, Prof. Al. Constantinescu, Ing. Butolescu, Ath. Marculescu, Romanescu, Adam Iancu, I. Vulpe, Z. Han-

doca, Ionaș, Bergman precum și o delegație de țărani fruntași din com. Desna.

Dela gară dl C. Argetoianu, condus de Dnul Dr. Mărcuș și D. Manolescu, a tras direct la hotelul „Crucea Albă”.

Recepția dela clubul liberal.

Duminecă 7 Aprilie orele 10 dim. dl Argetoianu a vizitat clubul organizației din B-dul Regina Maria 10, fiind primit cu urale de toți fruntașii noștri din Arad, precum și de către reprezentanții diferitelor sectoare și comune din județ. Dl. prof. D. Manolescu a făcut prezentările, după care, vreme îndelungată, Dl Argetoianu s'a

întreținut cu toate delegațiile de săten sosite în vederea întrunirii, ascultându-le nevoile și făgăduind a le satisface în limita posibilităților.

Tot în vederea întrunirii de după amiazi, au sosit din Timișoara și ne-au vizitat clubul Dnul: A. Cosma senior și junior, Avram Imbroane, Dr. Georgevici, fostul primar al Timișoarei, Pavel Obădeanu, protop. Țucra, Manoilă Dr. Cornel Corneanu etc.

Pentru dejun distinsul nostru oaspe a fost invitat de către P. S. Episcop la episcopie, unde a rămas, împreună cu prietenul nostru A. Micloș, până la ora 2 d. a. când s'a început întrunirea.

Intrunirea dela Teatrul de Vară.

O impunătoare manifestație cetățenească dealungul străzilor.

În vederea întrunirii, se reținuse din vreme localul teatrului de vară de lângă Mureș. Încă dela ora 1 delegațiile au început să sosească, făcându-și loc în interiorul teatrului.

La orele 2 precis a sosit dl C. Argetoianu, venind dela Episcopie, unde luase masa. I s'a făcut o foarte călduroasă manifestație de simpatie de către toți intelectualii partidului din oraș și județ, cari îl așteptau în fața teatrului.

Nu sosiseră însă delegațiile de săteni din regiunea podgoriilor. Iată că peste câteva minute apar și aceștia într-o admirabilă și nesfârșită încolonare,

demnă și liniștită, având în frunte pe prietenii noștri N. Păușești, Bergman, Vuipe etc. Aproape o mie de oameni au defilat astfel pornind de la stațiunea de cale ferată a Podgoriei, prin centrul orașului, până la locul întrunirii, unde au trecut prin fața întregului stat major al organizației, în nesfârșite urale și aclamațiuni la adresa partidului, a dlui Argetoianu și a fruntașilor conducători.

În urmă Dl. Argetoianu, oaspeții dela Timișoara și toți fruntașii noștri locali, au luat loc pe scenă, în aclamațiile nesfârșite ale sălii.

Cuvântările.

Primul ia cuvântul dl prof. Dr. Manolescu și propune ca președinte al adunării pe dl M. Mărcuș. (ovațiuni la adresa d-lui Mărcuș).

D-l M. Mărcuș: această întrunire are o însemnătate deosebită din două puncte de vedere. Întâi, avem deosebita onoare de a-l saluta pe dl Argetoianu în mijlocul nostru (însuflește aplauze pentru dl Argetoianu); al doilea pentru că prezenta D-vs în număr atât de mare, dovedește

nu numai existența partidului liberal, pe care d-nii adversari binevoiseră să ne-oconteste, dar dovedește — în ciuda adversarilor noștri — o existență activă bazată pe o disciplină trainică, demnă și conștientă. (apl.)

Candidatul nostru, păr. Dr. Gh. Ciuhandu va arăta motivele care ne-au îndemnat să pornim lupta, punând candidat la alegerile pentru Senat. — Dă cuvântul Păr. Dr. Gh. Ciuhandu, fost senator.

Cuvântarea Părintelui Gh. Ciuhandu

Primit cu un ropot de aplauze care ține câteva minute, părintele Ciuhandu își începe cuvântarea reamintind promisiunile nesocolite cu cari partidul azi la guvern și-a atras simpatia maselor, promisiuni pe cari îndată ce a ajuns la putere le-a uitat și în loc ca să satisfacă nevoile poporului, dimpotrivă, le-a sporit mai mult, sporind dările și impunerile directe și indirecte.

— Au venit cu 2 vorbe mari, spune d-sa: legalitate și satisfacerea nevoilor poporului.

Au spus LEGALITATE și au răsturnat legile vechi pentru ca să aducă altele „MAI LEGALE”.

Monopolul chibriturilor care era până acum în mâna statului l-au vândut străinilor.

Vin cu noua lege administrativă, prin care nu fac altceva decât să sporească numărul și mizeria funcționarilor.

În jud. Arad în loc de 10—12 preturi vor să facă 24 ca să sporească numărul funcționarilor.

VOCI: Nu ne trebuie, jos cu ei.

Nu este scopul suprem al statului, ca să aibă cât mai mulți funcționari ci să facă în așa fel ca, îmbunătățind condițiile de viață ale funcționarilor existenți să le ridice nivelul moral în așa fel ca ei să poată corespunde misiunii lor.

Au făgăduit legalitate.

(cești continuarea în pag. 2-a)

(urmarea dela pag. 1-a)

Si au dat afară din slujbe pe funcționarii de carieră, după *cartea de botez*, adică cercetând de ce lege sunt. Aci peste munți, viața politică a fost strâns legată de viața religioasă.

Politica noastră de azi are de scop să inbine pe frați pe latura adânc sufletească a neamului — latură, care ne-a salvat în trecut și ne-a asigurat existența de azi — (aplauze îndelungate).

Legalitate ?

Cum poate să existe legalitatea, când demisiile în alb ale parlamentarilor sunt în buzunarul Ministrului de Interne, care oricând voește poate să de-afară pe unii sau pe alții ca pe niște servitori. Au făgăduit ordine.

Dar nu era destulă ordine înainte de a veni ei? Erau așa cum sunt astăzi agitații comuniste, erau luple de stradă și vărsări de sânge așa cum sunt la Timișoara sau Petroșani ?

Nu !

Au existat înainte vreme chestiuni confesionale cari să agite poporul ? A existat chestiunea serbării Paștelor pe care fiecare îl prăznuiește așa cum voește ?

Înainte toți serbam Sf. Paști, împreună, creștinește.

Dar Guvernul ? Guvernul, plin de catolici, nu s'a alăturat hotărârii pascale a sfântului Sinod, deși aceea eră și pentru păzirea ordinii în țară.

Guvernul lui Maniu s'a dovedit, că este un guvern slab, care este inca-

pabil să ia măsuri împotriva agitațiilor comuniste.

Urmarea o vedeți.

VOCI: Așa este, așa este.

Noi nu putem să avem încredere într'un astfel de guvern.

O VOCE: Noi nici n'am avut vre-odată.

În continuare dl. Dr. Ciuhandu spune: Nu fac confesionalism ci politică. Totuș nu voi putea să nu amintesc favorul cu care sunt tratate celelalte Biserici față de Biserica dominantă.

Nu spun să nu li se dea. Nu. Dar să ni se dea nouă în primul rând, ce-eace ni-se cuvine, după numărul nostru, după sărăcia noastră.

Cine este de vină dacă aceste stări de lucruri există ? — cine e de vină ?

Și cine va trebui să fie la guvern ca să nu mai existe această situație ?

Singurul partid chemat este partidul Național-Liberal, care cu experiența și patriotismul de care a dat dovadă în cei 80 de ani de existență, este cheazăsigură de ordine și prosperitate.

VOCI: Trăiască partidul Național-Liberal.

Ca încheiere părintele Ciuhandu își completează programul său spunând: acesta este crezul meu politic ca membru al partidului Național-Liberal și voi fi fericit, dacă pe lângă respectarea steagului acestuia voi putea munci și pentru deslegarea celorlalte probleme. (Aplauze îndelungate).

--- Cuvântul reprezentanților Banatului ---

D-l președinte al adunării, M. Mărcuș arată cum după alegerile județene din 28 Febr. a. c. a luat contact cu d-l V. Brătianu, care a mulțumit organizației pentru admirabilul rezultat al alegerilor, dând-o ca exemplu tuturor organizațiilor din țară. D-l V. Brătianu ar fi dorit să vină personal în Arad, dar aceste alegeri parțiale coincide cu absența d-sale din țară. Explică — după cum am arătat mai sus — căror motive se datorește absența d-lui Duca și a celorlalți fruntași ai partidului.

Dă cuvântul d-lui Dr. Aurel Cosma, fost ministru.

Cuvântarea d-lui A. Cosma.

„Dupăcum într'o familie mare — începe d-sa — bucuria și întristarea sunt comune, tot astfel bucuria d-v. de astăzi, e bucuria noastră a liberalilor timișoreni.

Înainte de războiul întreg poporul românesc din Ardeal era un trup și-un suflet. Dece suntem astăzi în diferite partide ? Pentru că s'au schimbat lucrurile.

Înainte de război ne erau în pericol legea, limba și moșia — Trebuta să fim strâns uniți ca să le putem apăra.

După război, nu ne mai amenință nimic din afară, și trebuia să propășim înăuntru. Deaceia a trebuit să ne contopim în vechile partide politice ale țării libere. Ele cunoșteau rostul lucrurilor în toate direcțiunile.

Un singur partid era mai tare dincolo de Carpați: partidul național-liberal. Și am intrat în el.

Pe atunci se știa foarte puțin despre el în Ardeal. Azi e mai mult decât cunoscut; dovadă criticele ce l se aduc.

Contra unei organizații politice slabe, nimeni nu are nimic de spus.

Din 1922, noi, partidul liberal, am făcut în Banat zece de biserici, școli

case naționale, căminuri de ucenici; am înființat sute de biblioteci populare.

Ne bucurăm din inimă că în județul d-v. avântul și însuflețirea au sporit atât de simțitor încât, numai după câteva luni de opoziție, vă puteți manifesta într'un mod atât de strălucit.

Stați în jurul șefului și luptați pentru reușita candidatului d-v. care este o podoabă nu numai a partidului sau a bisericii, ci chiar a neamului (aplauze îndelungate).

Cuvântarea D-lui R. Coșoiu.

D-l R. Coșoiu spune că a fost rugat să ia cuvântul și dacă a primit, e pentru a confirma și d-sa cele susținute de strălucii antevorbitori.

Începe prin a reaminti un discurs al actualului ministru de interne, ținut pe când vorbitorul era student la Budapesta, discurs în care d-l Vaida-Voevod constata că Ungaria nu era fericită, neavând un ideal politico-social, ci unul de maghiarizare. Tot astfel guvernul din care azi face parte d-l Vaida, nu are alt ideal decât lupta împotriva partidului național-liberal.

Au venit la putere făgăduind sarea și marea. Sarea salinelor, trecută strălucitor prin legea minelor și marea pe care ridică astăzi valorile de bolșevism răsăritean.

Revirimentul a început. Dovadă alegerile trecute. Factorul constituțional are cuvântul să-l gonească de la putere și să ne pună pe noi.

O voce din fundul sălii: Trăiască Maniu! (Se naște tumult. Toată lumea se repede la cel venit să tulbure o liniștită manifestație cetățenească. D-l Argetoianu se ridică liniștit și adresându-se sălii:

— Să trăiască în pace toată lumea din Țara Românească! (urale, ovațiuni cari durează câteva minute...)

D-l Coșoiu termină spunând că partidul liberal va reveni la putere recules și va governa nu prin ură ci pentru binele populațiunii.

Discursul Dlui Avram Imbroane.

D-l Avram Imbroane e primit cu urale:

— Trăiască Banatul!

Căroră d-sa le răspunde:

— Trăiască Arădani!

Ceeace văd azi aici e firesc.

Vă prezentați ca protestatori împotriva unor greșeli politice fundamentale.

Două lucruri nu trebuie atinse de un guvern, oricare ar fi el: *sufletul neamului și averea națională.*

Guvernul actual a lovit în ele și d-v., țărani ai Aradului, ați venit aici din tot cuprinsul județului, să protestați.

Avem încredere în însușirile neamului nostru, pentru că avem încredere în calitățile politice ale conducătorilor noștri, mai ales ale celor din vechiul regat. (aplauze).

Nu cu gând rău, ci din neștiință, din nepricepere, oamenii politici dela noi s'au unit cu cei mai slabi din vechiul regat, s'au unit cu trădătorul Stere... (protestări vehemente)... cu procurorul umanității și cu toată scursura pe care celelalte partide au strecurat-o partidului țărănesc (voci Așa e!)

Cu oameni de seamă ai neamului, cu un Brătianu, un Iorga și alții — nu s'au putut împăca.

Oratorul arată toate inconsecvențele partidului Naț.-țărănesc.

Naționali — și n'au luat parte la evenimentele mari naționale, la încoronarea Regelui, etc. — ci au ajuns ei, vechii naționaliști ardeleni, să protejeze pe comunistii internaționali, să înstrăineze bogățiile naționale, etc.

Au declarat că nu respectă Constituția — și au jurat pe ea ca să poată veni la putere.

Au declarat că nu recunosc Regenta — și au primit puterea din mâna ei!

Un partid de guvernământ e bun când contribuie la întărirea și consolidarea vieții naționale.

E de urât un partid care a condus toate actele mari ale țării, care a economisit averea națională, care a strâns-o în capitaluri mari și mici, puse la îndemâna oricărui?! E de urât partidul național-liberal care a știut să fie bun gospodar al țării, atâția ani de zile?!

Să se isprăvească odată cu promisiunile și cu peria.

Noi vă sunem răspicat: voi cari ați fost disciplinați față de străinii cari v'au asuprit sute de ani, cu atât mai mult sunteți dator să fiți disciplinați azi, când vă conduceți singuri și sunteți obligați să munciți pământul care vi s'a dat de al voștri în deplină și veșnică stăpânire. (aplauze furtivoase).

Noi nu vă amăgim. Nu suntem partid țărănesc, de clasă. Noi suntem partid național-liberal, al tuturor straturilor sociale care trebuie să se desvolte libere în tot cuprinsul României de astăzi! (aplauze prelungite).

Dupăcum capul conduce celelalte organe ale omului, tot astfel un popor trebuie condus de căpeteniile sale, de cei mai aleși fii ai săi.

Vedeți ce pățiți dacă vă lăsați conduși de oameni nepricepuți. Șeful nostru, d-l Argetoianu, de câțiva ani s'a ridicat și luptă împotriva prostiei cocoțate la conducere.

A face politică nu înseamnă a veni la întruniri și a spune go-goși — ci a îndruma și a instrui.

Un părinte nu e bun când își laudă copilul ci când îl ține în cea mai severă disciplină.

Partidele de la guvern vă răsfăță în cuvinte amăgitoare și bagă cuțitul în inima Țării românești.

Totuși — vă laud și eu.

Vă laud pentru disciplina cu care v-ați prezentat aici, și cu care ați răspuns la chemarea conducătorilor voștri.

Dacă cereți disciplina în casele voastre, să cereți și partidului disciplină.

Ea asigură atât procesul de înaintare a neamului cât și izbânda împotriva dușmanilor din afară și dinlăuntru Țării. Aplauze puternice și îndelung repetate; Dl Imbroane e viu felicitat de asistență.)

De vorbă cu Badea Gheorghe.

— Semnele de votare. —

Își orânduia trăsura pentru reîntorcere. Era vesel; avuse „târg bun“ pe semne.

— Bine că ne mai întâlnim, D-le, să mai stăm de vorbă îmi strigă de departe.

Îi strâng mâna cu un „Cristos a înviat“!

— Adevărat că a înviat! Ne-a adus înviere și în vreme!

— Te văd vesel, Badeo, ce și sa întâmplat? Doar vre-o moștenire meșteșteată...

— Moștenirea ne-o agonisim noi cu aceste două brațe în muncă cinstită. Sunt vesel că se întoarce roata și pe cei cari o mânuie până acum buimăcici de vorbe clevețtoare începe al aduce la linia dreaptă, pe drumul drept...

— Iar îmi vorbești, Badeo, cu tălc. Trebuie să te urmăresc mai cu luare

aminte — îi zisei văzând că badea trage șiret din ochiul stâng și zămbește semnificativ pe sub mustăți.

— Mă gândesc — începu badea — la prostimea oamenilor, cari s'au lăsat amăgiți de roată și o votau ca și pe o sfântă. Sărmanii nu s'au nădăit că roata se știe învârti și spre dos până când linia dreaptă nu o mai poți strâmba de nu o vei rupe!

— Acum te înțeleg, Badeo, te gândescți la *semnele de votare* pentru alegerile de senator din 14!

— De bună seamă că la acea alegere, căci aștept mult dela ea. Adunarea noastră dela Dumineca Tomii, când a venit între noi Dl. Argetoianu ni-a întârit tot mai mult în credința ce-o aveam privitor la *învârtirea roții*...

— Nu știi Dta că roata se învârtte pentru cei ce știu să se *învârtească*... — „învârtețiile“ lor le cunoaștem

acum și noi țărani din scumpirea ce ni-a adus-o pe cap roata de când „ne-a călcat“.

— Păi „să-i calce roata“ pe cei ce au schimbat-o cu crucea!

— Nu-i vezi pe cei fără cruce și fără Dumnezeu, bolșevicii, cum s'au luat nasul la purtare, întors tot pe lângă roată, până ce acu și-au arătat dinți. La Timișoara s'au opus autorităților. Au atăcat armata, jandarmaria, poliția!

— Când stăpâna linia dreaptă, de aceste nu se pomeneau. Azi linia dreaptă este alături de cel ce poartă crucea: părintele Ciuhandu!

— Dumnezeu să ni-l ție și să-l ducă la biruință prin semnul *liniei drepte*, ce și la ales. De acela-s voles, că simt cum se lapădă oamenii noștri de roată și viu la dreapta.

— Bunul Dumnezeu să te asculte, Badeo! — îi zisei strângându-i mâna de despărțire.

Și semnele de votare își au rosturile lor! ct. —o—

Declarațiile Dl-ului C. Argetoianu

Președintele adunării dă cuvântul Dlui C. Argetoianu. D-sa e primit cu tunete de aplauze. Sala se ridică în picioare și îl ovaționează...

„Imi dați voie — începe D-sa — să scot pâlăria în cinstea partidului liberal și să păstrez în mână bastonul, împotriva celor ce ar încerca să-l pângărească (aluzia la invectivele întrerupătorului trimis de poliție).

lubiți frați arădani

N-am venit în mijlocul D-vs ca să mint și n-am venit nici ca să vă fac făgădueli. E mai bine să înfăptuești puțin decât să făgăduiești mult și să nu faci nimic. De 20 de ani de când fac politică, după ce am fost de 5 ori ministru, și am cutreerat toată țara românească, n-am fost niciodată atât de fericit când am găsit urme despre cele înfăptuite de mine, cât am fost fericit că n-am găsit în nici un colț de pământ urma vreunei făgădueli (aplauze puternice.)

Nevoile D-vs nu sunt toate datorite adversarului. Face și el ce poate; că nu poate mult... asta-i altceva (ilaritate, aplauze...)

Amorul în politică.

Mie, aventura politică a d-lor Maniu și Mihalache imi-amintește de aventurile amoroase ale tinerilor de prin sate.

Un flăcău se leagă de câte o fată. Ar vrea și el o sărutare sau măcar o ciupitură... Și deodată să trezește, tocmai când s-o strângă'n brațe, cu: „du-te la tata de mă cere de nevastă...”

Și peste câteva zile se vede bietul flăcău cu nevasta în casă, el, care dorise doar o ciupitură...

Tot astfel D-nii Maniu-Mihalache. Ar fi vrut să ciupească

și ei Puterea, s-o sărute... Dacă ar fi știut că se pomenesc cu ea în brațe, și cu răspunderea de om însurat în spate, n-ar fi amăgit pe oameni cu atâtea făgădueli.

Făgădueli în opoziție.

Au făgăduit că vor ști să guverneneze; greșelile le-au făcut atunci când au făgăduit. — Mai mult de jumătate din relele ce le suferim se trag din excesul de politicianism. Și politicianismul nu-i altceva decât minciuna politică.

9/10 din timpul cât am fost ministru a trebuit să mi-l pierd ca să ne apărăm de atacurile opoziției, și numai restul l-am consacrat treburilor țării. Noi astăzi nu-i atacăm. Dar ei își pierd timpul, prețios pentru țară, ca să reziste atacurilor partizanilor umflați cu făgădueliile din opoziție.

Noi am înfăptuit stabilizarea și împrumutul; dumnealor au iscălit și au încasat banii. Și-acum stau de luni de zile cu banii în bănci și nu știu ce să facă cu ei.

Nu știu pentru că e o mare răspundere să cheltuești banii țării după ce ai făgăduit și ai mințit.

Cred că și partidul își dă acum seama de greșelile făcute. Membrii de-ai guvernului mi-au mărturisit că era mai frumoasă guvernarea... de departe, înainte să ciupească fata (ilaritate, aplauze).

Politicianismul

D-lor, în toate domeniile există specialiști. Vrei să faci un pod, angajezi un inginer; pentru o casă chemi un arhitect; ești bolnav, chemi un medic. Numai în politică vă adresați celor cari

vorbesc frumos, tare, mult (ilaritate). Cred că odată cu falimentul partidului național-țărănesc, ne apropiem de lecuirea boalei politicianismului — și cu asta, făgăduința și minciuna vor dispărea (aplauze prelungite).

Odată boala trecută, singurul partidul nostru va rămâne în fața greutăților și în fața izbânzilor de mâine. Va rămânea ca o stâncă după ce toate apele turburi se vor retrage (aplauze, ovațiuni).

„Regăteni” și ardeleni

Au mers până acolo încât au vrut să sape o prăpastie între voi și noi, cei din vechiul regat, parcă n-am fi toți români.

Când din jertfe comune s'a încheșat o țară ca a noastră, eu nu pot crede că oamenii cari au îndrăsnit să facă astfel de deosebiri, erau români. Trebuie să fi fost cel puțin înștrăinați de neamul nostru.

Căldura cu care m-ați primit dovedește că nu există două feluri de români. Mâna dela Olt și mâna dela Mureș vor face o legătură absolut indestructibilă (aplauze entusiaste).

Primul pas...

Eu cred că alegerile de Duminică sunt primul simptom că pe drumul de însănătoșire a neamului, s'a făcut primul pas.

Veți dovedi că ceva s'a schimbat în viața politică a țării românești.

Ceialți pot lătra la lund.

O întrebare

Vă pun o întrebare și să-mi dați un răspuns.

Vă întreb: S'a copt?

Răspunsul să-l dați Dvs. Duminică viitoare votând cu toții pe părintele Ciuhandu, care prezintă întreg crezul partidului nostru.

Principiile călăuzitoare ale unui partid de guvernament.

Un partid de guvernament trebuie să fie călăuzit de următoarele principii:

1. Autoritatea desăvârșită de stat.

2. Un naționalism inteligent, dar intransigent.

Inteligent, fiindcă nu se opune colaborării cu celelalte neamuri de pe teritoriul nostru, dar intransigent pentru că nu admite compromisuri.

3. Incredere în vitalitatea neamului românesc.

În orice nedumerire ne-am afla să fim convinși că greutățile vor fi învinse numai prin noi.

Acestea sunt principiile cari alcătuiesc comoara partidului național-liberal. (aplauze entusiaste, Sala, în picioare, ovaționează).

Dl. Mărcuș, președintele adunării, mulțumește încăodată participanților pentru frumoasa lor ținută și declară închisă întrunirea.

La ieșire mulțimea a ovaționat din nou pe oaspeți și pe fruntașii locali, după care s'a împrăștiat în cea mai deplină liniște.

Ceaiul dela Dl. Mărcuș.

După întrunire D-na și Dl. Mărcuș au oferit un ceai în onoarea D-lui C. Argetoianu, la care au participat un număr restrâns de invitați.

În urmă Dl. Argetoianu s'a retras la hotel, unde a primit pe cel cari îi solicitaseră audiențe. După ora 7. a făcut o vizită D-nei Georgescu, văduva răposatului prefect Georgescu.

Tineretul să împartă cu noi și gloria succesului și greutățile răspunderii (aplauze).

Fac apel călduros la toți tinerii să vină în jurul nostru și se ne întredască în lupta de azi și de mâine.

Noi, bătrânii, suntem depozitari tradițiunii, dar tradițiunea trebuie să-și mărească patrimoniul (aplauze).

Tineretul e binevenit de oriunde în partidul nostru.

Primul meu pahar, aci în Arad, îl ridic în sănătatea tinerilor (aplauze îndelungate, unanime).

Ridic pentru a doua oară paharul în sănătatea constelațiunii din jurul meu care a condus destinele organizației (aplauze).

În urmă, d-l Argetoianu mulțumește pentru primirea mai mult decât prietenească ce i s'a făcut și pleacă cu acest sentiment de prietenie care-l va îndemna să vină cât mai repede în mijlocul nostru. Închină în sănătatea și pentru reușita părintelui Ciuhandu (aplauze, ovațiuni).

D-l Dr. Adam Iancu, a cărui cuvântare vom reda-o pe larg în n-rul viitor închină pentru organizație.

Țăranul Pera Cuparescu mulțumește d-lui Argetoianu pentru dragostea ce a arătat-o șubei albe și speră că la viitoarea d-sale vizită să fie sărbătorit de aceste șube în mijlocul naturii refintinerite.

(Continuare în pag. IV.)

— Banchetul —

Seara la 9 a avut loc un banchet de peste 80 tacâmuri în sala mică dela Crucea Albă.

La mijlocul mesei în formă de pot-coavă a luat loc D-l C. Argetoianu, având în dreapta sa pe D-nii Dr. A. Demian, prof. Dr. Manolescu și Dr. Gh. Ciuhandu în stânga pe D-nii Dr. M. Mărcuș, Dr. I. Ursu și în față pe D-nii Dr. I. Robu, Ing. St. Mateescu și V. Nasta.

Seria cuvântărilor o deschide

D-l Dr. Aurel Demian care ridică paharul pentru acela care poartă pe nevărstnicii săi umeri povara și gloria Majestății Regale, pentru Majestatea Sa Regele Mihai I (adunarea în picioare, aplaudă frenetic) și pentru acel cari vremelnic exercită prerogativele regale, pentru Înalta Regentă (ovațiuni, să trăiască).

D-l Dr. M. Mărcuș toastează pentru cel care, cu 7 ani mai înainte, a adunat în jurul său, în aceeași sală, pe cel cari atunci au avut cetezanța să-și manifeste pentru întâia oară credința în partidul liberal — pentru șeful de astăzi al partidului, d-l Vintilă Brătianu.

Acum 7 ani eram aci vre-o duzind de oameni, azi suntem o mulțime.

Roagă pe d-l Argetoianu să fie în-

terpretul respectului și devotamentului organizației noastre, pe lângă șeful partidului (aplauze entusiaste).

D-l Dr. I. Ursu închină paharul în cinstea masivei personalități politice — înzestrată cu una dintre cele mai scăpărătoare inteligențe — a d-lui C. Argetoianu, care n'a pregetat să se obosească până aici, pentru a ne acorda favoarea înaltei sale încrederi. (d-l Argetoianu este ovaționat îndelung).

D-l Prof. Dr. D. Manolescu, vădit emoționat de primirea caldă ce i se face, exprimă adâncul regret al organizației național-liberale arădane față de

Toastul D-lui C. Argetoianu.

Dl. C. Argetoianu — primit cu aplauze furtivoase.

Partidul liberal este un partid cu noroc și tot deodată un partid fără noroc. E un partid fără noroc, fiind că atunci când e la guvern are de luptat cu coaliția invidioșilor și neputincioșilor care-l stânjenesc în munca lui constructivă — și este un partid cu noroc fiindcă atunci când este în opoziție, toate nădejdele națiunii se pun într'ânsul.

Suntem acum în fața de noroc.

Suntem în opoziție, dar nimeni nu se nădădește că în mâna noastră stă viitorul zilei de mâine. Și nu există

absența dela marea manifestație de azi a fruntașului între fruntașii partidului, Dl. I. Duca.

Colaboratorul cel mai apropiat al marelui Ion I. C. Brătianu și al lublului șef al partidului d. Vintilă Brătianu, numele dlui Ion Duca este indisolubil legat de toate actele importante care au condus la înfăptuirea României noi precum și de străduințele ce urmăresc consolidarea României întregite.

Asigură pe Dl. Duca de devotamentul neclintit al organizației din Arad. (aplauze îndelungate. „Trăiască Duca”)

proiect conceput dincolo de graniță, care să înceapă o acțiune inaugurală pe teritoriul nostru, fără consimțământul nostru (aplauze puternice).

Partidul liberal să bage de seamă să nu se încapățineze în formule prea învechite și prea strănte. Nu vreau să supăr pe nimeni — și eu fac parte din categoria lor — dar partidul nu trebuie să-și pună soarta numai în mâna bătrânilor.

Să trecem tinerilor făclia atâta timp cât brațul nostru este încă puternic (aplauze vii și unanime).

Urmarea la cuvântările rostite la banchet

D-l Profesor Al. Constantinescu,

S'a toastat pentru șeful partidului. Dați-mi voie să ridic paharul pentru organizația noastră, pentru această organizație care numără în sânul ei partizani credincioși, destoinici și conștiinți.

În această perioadă de experimentare a votului obștesc, când majoritatea alegătorilor aleg după mituri, după moaște făcătoare de minuni sau după căruțele revoluționare ale „ambilor trei” miniștri de interne actuali, dați-mi voie să mă gândesc la acei partizani cari, în momente grele, nu s'au sfiit să înfrunte „gărzile cetățenești” pentru a-și afirma în fața urmelor, crezul lor liberal.

Acești însuflețiți apostoli ai liberalismului au isbutit în mai puțin de 3 luni să readucă la matcă cu prilejul alegerilor județene, fiecare din ei câte 4-5 dintre cei răătăciti prin alte partide, atrași de mirajul făgăduielilor mincinoase.

Și pe măsură ce conștiința cetățenească va pătrunde mai larg în masele poporului, partidul liberal din Arad va prinde temeiuri mai adânci,

fiind singura organizație politică ce se afirmă, *muncind*.

În al doilea rând, să-mi dați voie să mulțumesc dlui Argetoianu în numele tineretului, pentru omagiul ce ni l-a adus închinând pentru noi primul său pahar.

Un partid politic, ca și orice organism fizic, se regenerează. Celulele vechi ies la suprafață și cad, iar celulele noi vin să reîntinerească țesuturile uzate.

Din acest punct de vedere, în organizația noastră, procesul dintre bătrâni și tineri e un proces lent, evolutiv, bazat pe selecționarea naturală a valorilor. Cu bătrânii cari, oboseți de luptele trecute, se dau singuri la o parte, tineretul păstrează un permanent contact spiritual (aplauze).

Ridic paharul meu în sănătatea celor cari au înjghebat acum 7 ani partidul liberal, — în sănătatea acelora cărora de azi înainte le revine marea răspundere de a-l face viabil în toate manifestările și ramificațiile lui, — în sănătatea, trăinicia, solidaritatea și propășirea continuă a organizației liberale din Arad.

Dl. prof. Stăncescu, de la Politehnica din Timișoara, își exprimă dorința de a vedea cât mai multe energii tinere întrebuințate în lupta activă pentru propășirea organizației și crede că, după exemple istorice, cea mai desăvârșită chează a disciplinii și autorității, ar fi unitatea personală în conducere, pe care o dorește cât mai neîntârziată.

Dl. Dr. I. Robu, deși bolnav a ținut să asiste la această sărbătorire, fiind unul dintre cei dintâi Români arădani care a avut cinstea să cunoască personal pe d-l Argetoianu, într-o epocă în care steagul roșu al comuniștilor se răsfăța în vole pe străzile Bucureștilor.

Inchină în sănătatea aceluia care în neînumărate rânduri și-a dovedit autoritatea politică de șef, în sănătatea d-lui Argetoianu.

Ultimul la cuvântul d-l Argetoianu care își exprimă nădejdea în izbânda candidatului organizației liberale și încheie cu următoarele semnificative cuvinte:

„De azi înainte încep pentru Arad zilele cele frumoase.”

După acestea d-sa părăsește sala în aplauzele și aclamațiunile întregii asistențe — după care banchetul ia sfârșit.

Distinsul oaspe a părăsit Aradul luni dimineață cu expresul-orient fiind condus la gară de un numeros grup de intelectuali arădani.

Tot concedierile dela Uzinele comunale.

În numărul din 24 Martie a. c. „Românul” la apărarea iresponsabililor dela primărie, spunând între altele că conducătorii dela Tramvaiele Comunale au fost concediați în urma unei anchete, dovedindu-se în sarcina lor că au traficant cu biletele de tramvaie sau autobuse.

În fața acestor neadevăruri noi cerem „Românului” sau celor dela Pri-

mărie să ne precizeze de cine a fost făcută această anchetă și unde se află actele dresate.

Afirmațiunile noastre sunt susținute de dovezi și pentru clarificarea „Românului” asupra felului în care au fost concediați conductorii cu 2-6 ani de serviciu, dăm mai jos copia unei decizii:

DIRECȚIUNEA
UZINELOR COMUNALE
ARAD.

Nr. 6895/1929.

Arad, la 8 Martie 1929.

Către

Dobra Gheorghe călăuz

A r a d

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că în urma ordinului dlui Președinte al Comisiunii Interimare Nr. 117/1929, pe ziua de 1 Aprilie 1929 sunteți concediați din serviciul tramvaielelor.

UZINELE COMUNALE ARAD.

Jac

Din această adresă reiese că d-l dr. Luțai, prin deciziunea cu No. 117/1929, (număr ori scos din burtă ori din registrul confidențial al D-lui Președinte) numitul conductor este concediat pe motivul intervenției Dr. Raicu & Comp. fabrică de conductori cu cursala în Socodor.

Ori un funcționar sau fie chiar un angajat al Primăriei poate fi concediat numai în urma unui raport al superiorului și nu, așa cum reiese din adresa

trimisă conductorului, la capriciul doctorului Luczay care sculându-se cu piciorul stâng în ziua de 8 Martie a făcut 7 concedieri.

Copiii nenorociților strigă din răsuferință:

„Trăiască dreptatea și legalitatea pe care a intronat-o d-l Luczay la Primărie” dorind pe aceasta cale dlui președinte al Com. Interimare, aceeași bucată de pâine pe care au avut-o ei în sărbătorile Sfințelor Paști.

Apel

către învățătorii școlilor primare din județul Aradului.

Fraților învățători!

Acei membri ai corpului didactic din învățământul primar, cari au făcut școală și în era maghiară, într-o eră de opresiune, pentru de a putea promova cu succes interesele culturale și vitale ale poporului românesc de pe aceste plaiuri erau organizați în reuniuni învățătoresci. De 2 ori pe an întruniți în conferințe pe protopopiate, și odată în an în adunarea generală. Câtă satisfacție sufletească simțea fiecare învățător, când convenia cu ceilalți frați de suferință, ca să-și discute necazul. Poporul dela sate avându-l pe învățător ee cel mai apropiat conducător și în care recunoștea pe cel mai mare binefăcător al său, când învățătorii se întruniau în cutare sat, erau întimpinați cu toată dragostea și cu tot fastul.

Cu un cuvânt învățătorimea din județul Aradului era organizată. Prin această organizare, atât situația învățământului în șpețial, cât și a învățătorimei române din județul Aradului în general, evolua treptat dela o etapă la alta tot în spre mai bine. După preluarea imperului s'a continuat cu organizarea, schimbându-se numai titlul, „reuniunii” în cel de „asociație”. Și a fost bine așa.

Știe numai bunul D-zeu, ear învățătorimea română din județul Aradului nu știe pentru ce nu mai funcționează asociațiunea învățătorilor. De câțiva ani nu suntem convocați, ci suntem lăsați în voia sortii, într-o stare mai josnică decât a proletarilor-

Fraților Colegi! Cu cât aceasta stare dărăpănată va dăinui mai mult, cu atât corpul didactic va fi mai disconsiderat și mai diminuat în prestigiul sau și al școlii pe care o conduce. Deci aceasta situație deplorabilă nu o mai putem tolera. Ca un frate și bun coleg al vostru Vă rog să-mi dați mână de ajutor pentru de a face începutul reorganizării noastre ca Asociațiune județeană. Spre acest scop să binevoiiți fiecarele a adera la această idee prin câteva șire scrise pe o carte poștală adresată mie, când apoi văzându-mă sprijinit, ca unul mai bătrân în învățământ, voi face cele necesare pentru reorganizare.

Chișineu-Criș, la 6 Aprilie 1929.

Dimitrie Boariu,
Director școlar

806/8. IV. 929.

Publicațiune.

Societatea Anonimă de Electricitate Arad, aduce la cunoștință tuturor consumatorilor și clienților săi, că D-l Vasile Ostoia este suspendat din funcțiunea de casier ce o avea și nu este impuniternicit a face nici un fel de încasări pentru Societate cu începere dela 5 Aprilie 1929.

Societatea Anonimă de Electricitate Arad.

Cetiți și răspândiți ziarul
„Tribuna Nouă”

Președintele Comisiunii Interimare înscenează fraude la Uzinele Comunale.

Președintele Comisiunii Interimare a Municipiului Arad, d. Dr. C. Luțai pentru ca să-și răzbune pe câți-va funcționari dela Uzinele Comunale, cărora nu le putea găsi nod în purpă, a făurit un plan diabolic. A însărcinat pe un individ de aceeași culoare politică, care-l face din officiu anticameră și care e mereu în criză financiară din cauza alcoolului, ca să comande prin unicul telefon al Primăriei, un anumit stoc de cocs dela Uzinele Comunale, cu preț redus.

După comunicarea făcută prin telefon, se prezintă la Uzinele Comunale, cu o scrisoare din partea aceluiași funcționar d-l Donath din Pecica, cerând să ridice cocsul comandat și plătiind prețul redus.

Același lucru se repetă pentru a doua oară.

Abia trec câteva zile și d-l doctor C. Luțai, dispune facerea unei anchete pentru descoperirea fraudelor cu cocsul vândut pe preț redus.

Se neagă că s'ar fi telefonat, se neagă că ar fi trimis de d-l Donath cu o scrisoare ca să ridice cocs, cu toată depozitia tuturor martorilor cari dovedesc contrariul.

Dl Donath este chemat urgent dela Pecica spre confruntare, pentru a recunoaște pe acela care l-a înlesnit procurarea cocsului cu preț redus. Dl Donath mărturisește în urma confruntării cu toți funcționarii uzinelor Comunale, că pe niciunul dintre aceia nu-l cunoaște.

Dacă confruntarea s'ar fi făcut însă și cu individul din anticamera primarului, chestiunea era rezolvată.

Tribuna Liberă.

(Redacția nu își la răspunderea pentru cele publicate mai jos.)

D-le Redactor,

Vă rog să admiteți în „Tribuna Nouă”, pe răspunderea mea, următoarea declarație: În legătură cu afirmația ziarului „Românul” privitoare la persoana mea fi declar de mincinos și calomniator ordinar pe acela care susține că, pentru abuzuri săvârșite de mine, am fost concediat din serviciul Uzinelor Comunale.

Motivul concedierii mele nu este altul decât faptul, că sunt fiul tatălui meu, căci cursa, anume pusă de sadiicul dela primărie, a eșuat.

Este foarte trist că deja la vârsta de 19 ani trebuie să fiu victima răzbinării politice, deși eu n'am făcut niciodată și nici nu cunosc ce este politica.

Dacă părintele meu rabdă ca să fie mereu încolțit de toți pungașii imbecili, îl privește, eu însă am două brațe vâjoase și îl voi administra câteva perechi de palme aceluia care mă va calomnia.

Ioan Olariu

Schimbarea Mersului Trenurilor.

Tramvaiele Căii Ferate Electrice Arad-Podgoria, cari fac curse de călători între Arad-Micălaca, cu începere dela 1 Aprilie a. c., vor circula în modul următor:

Pleacă din Arad: 5 o. 54 m., 6 o. 35 m., 7 o. 05 m., 7 o. 35 m., 8 o. 15 m., 9 o., 9 o. 30 m., 10 o. 40 m., 11 o. 20 m., 12 o. 10 m., 12 o. 40 m., 13 o. 30 m., 14 o. 20 m., 15 o. 10 m., 15 o. 50 m., 16 o. 40 m., 17 o. 28 m., 18 o. 10 m., 18 o. 40 m., 19 o. 25 m., 20 o. 30 m.

Pleacă dela Micălaca: 5 o. 40 m., 6 o. 24 m., 6 o. 48 m., 7 o. 20 m., 7 o. 46 m., 8 o. 30 m., 9 o. 15 m., 10 o. 10 o. 58 m., 11 o. 48 m., 12 o. 25 m., 12 o. 55 m., 13 o. 48 m., 14 o. 42 m., 15 o. 25 m., 16 o. 05 m., 17 o., 17 o. 43 m., 18 o. 27 m., 18 o. 53 m., 19 o. 38 m., 20 o. 43 m.